

Občianske noviny

HLAS

Trenčianske Stankovce

01/2017

hlas.stankovce@gmail.com

Po Vianociach

...alebo ako nám deti pripomenuli, o čom sú Vianoce.

Je to dva, tri roky späť, bolo dva dni pred Vianocami. Typický zimný večer, ktorý sme trávili doma so známymi. Posedávali sme a rozprávali o tom, aký bol rok a o témach, ktoré k tomu patria. Deti pobehovali z izby do izby, keď tu zrazu prišla debata na pohyb a aké sú tie naše deti hyperaktívne a čo budeme s nimi robiť ešte ten jeden deň do Vianoc. Bolo treba vymyslieť, ako ich zabaviť. Ani nie o päť minút sme už volali ďalším známym, že zajtra na večer sa stretávame v Parku Jána Lipského, aby sa deti vybláznili a my sme nesedeli doma, ale boli vonku, a tak strávili večer pred Štedrým dňom s priateľmi.

Tak sa stalo a partia siedmich ľudí s ratolesťami sa stretla. Výpadkom elektriny sme sa nenechali odradiť a improvizácia magnetickými lampami fungovala perfektne. Po pár koledách sprevádzaných možno udivenými pohľadmi ľudí z bytoviek a spálených prskavkách, ktoré urobili deťom radosť, sme sa pobrali domov a dohodli sme sa, že takýto večer by nebolo zlé zopakovať znova o rok.

Stalo sa. O rok neskôr sme sa opäť stretli, dokonca nás trochu pribudlo, keďže sme si povedali, že nás kludne môže byť viac.

Minulý rok sme nechali na každom, kto si koho privolá. Sused s harmonikou a kamarátka s „ozembuchom“ tomu pridali poriadny šmrnc, a tak sa nám podarilo dať dokopy partiu skvelých ľudí, z ktorých sa niektorí videli prvýkrát. Samozrejme, na mieste uvarené víno na improvizovanom sporáku, deťom dobrý domáci čajík, nejaké tie koláče od gazdiniiek, ale aj nejaké to domáce nemohlo chýbať a mohlo sa začať. Na naše veľké prekvapenie sa nás zišlo naozaj dosť, vystráňajúce deti pobehovali všade, kde sa človek pozrel. Účasť staršej generácie, ba dokonca aj seniorov, nás veľmi potešila. Predvianočný večer sa vydaril a zakončili sme ho koledovaním po známych, ktorí sa nemohli zúčastniť.

A dali sme si predsavzatie, že ten nasledujúci rok nás musí byť aspoň o jedného viac...

Tomáš Sliva, Pavol Kurtiš

Aby každý začal od seba

Každý človek by sa mal venovať kultúre. Kto ju nevie tvoriť, ten by ju mal prijímať – robí z nás lepších ľudí, aspoň by mala. Trenčianske Stankovce sú v tomto smere obec, ktorá sa isto radí na popredné miesta v okrese. Je tu spevokol dôchodcov, na ZŠ detský súbor, každú jeseň býva kurz spoločenských tancov, funguje tu ochotnícke divadlo, čo v iných obciach už úplne vymizlo. Mal som tú česť hrať v posledných dvoch predstaveniach: Kubo a Ženba, za čo musím poďakovať nášmu režisérovi pánovi Žiškovi, že ma oslovil a aj obsadil do oboch hier.

Folklorný súbor Rozvadžan je zvlášť kapiťou. Existuje len nejakých sedem rokov a za to, že vznikol takmer „z ničoho“, má za sebou neuveriteľné výsledky. My sme s manželkou naskočili do rozbehnutého vlaku pred troma rokmi. Jedná sa o autentický folklór, takže nech nikto v tom nehľadá napr. Lúčnicu. Snažíme sa zachovať zvyky a obyčaje našich predkov tak, ako ich oni prežívali v tomto regióne pred mnohými rokmi – v tanci i v speve. A keďže doma nie je nikto prorokom, tak väčšieho uznania sa nám dostalo na vystúpeniach mimo Stankoviec – v Bratislave, v Trenčíne, či na Morave. Vďaka za to patrí najmä zakladateľovi a vedúcemu skupiny Vendovi Sedláčkovi, no a kapele pod vedením Ľuboša Šišovského.

Odborná aj laická verejnosť sa po našich vystúpeniach čuduje, že tak mladá folklórna skupina má taký dobrý prejav. Mladá, čo sa týka dĺžky trvania skupiny, nie veku jeho členov. Tam sme už skoro všetci za 50-kou a väčšina má už dokonca po 60-ke. Náš nestor Ferko Letko má už 83 rokov. Ak by sa mi splnilo

byť zdravým, tak potom možno by som raz chcel dobehnúť toho Ferka.

Ako člen Kultúrnej komisie pri Obecnom zastupiteľstve by som chcel povedať ešte toto. Vedenie obce sa snaží po celý rok robiť pre občanov veľa kultúrnych podujatí, napr. Pochovávanie basy, Pochod stankovským chotárom, Deň matiek, Kultúrne leto (zábavy na tanečnom kole pri požiarnej zbrojnici), Obecné dni, Mikuláš, Vianočný koncert, atď. Len ľudia akosi prestávajú chodiť, strácajú záujem. Papučová „kultúra“, televízia, internet nahrádzajú všetko.

Ľudia sa prestávajú stretávať, prestávajú sa rozprávať, prestávajú sa spolu smiať. A to už nehovorím o nejakom speve a tanci. Býval majáles, Katarínska, Štefanská, Silvestrovská muzika. Dnes? Nula bodov. Tí starší vymierajú alebo už nevládzu a tí mladší (česť výnimkám) bez záujmu. Treba si uvedomiť jedno, že nikto ma nezabaví, keď sa neviem baviť sám. To je ale problém tejto doby a celej spoločnosti, nielen problém Stankoviec.

Treba, aby začal každý od seba, potom môžeme spolu meniť veci obecné. Trenčianske Stankovce sú už 45 rokov jedna obec, zložená zo štyroch menších obcí. Sú tu evanjelici a katolíci. Bývame tu trinásť rokov a máme kamarátov a známych z obidvoch vierovyznaní a zo všetkých štyroch obcí. Zaujímavé je, že ľudom neprekáža, keď niečo usporadúva tá alebo oná náboženská obec (napr. Na kolesách proti rakovine). Chválím, no to, čo ľudom častokrát veľmi vadí a bojkotujú, je to, že sa akcia koná v inej časti obce ako práve v tej ich. Ale to sa časom poddá.

Pavol Múdry

Obohat'me život zvukom zvonu

Zvon plnil v minulosti rôzne úlohy. Oznamoval udalosti radostné, smutné, príjemné i nepríjemné. Keď sa jeho hlas rozozvučal dedinou, dvíhali ľudia hlavy od svojej práce, vychádzali z domov na ulicu, aby počuli, či znie veselo, či má hlas „umieráčka“, či ohlasuje oheň, „veľkú vodu“, alebo iné nebezpečenstvo. Jasný hlas zvona bolo počuť do ďaleka, a tak i ľudia pracujúci na poli, aj pastieri a ich pomocníci na pasienkoch pod horou či pri Váhu vedeli, že je poludnie, alebo sa niečo deje v dedine. Pre obyčajného človeka bol zvon naozaj posvätným predmetom, sprevádzal ho doslova od kolísky až po hrob. Zvonilo sa pri všetkých dôležitých životných medzníkoch – krst, svadba, odchod do vojny, úmrtie, pohreb.

Časté bývalo aj zvonenie proti búrke. Malo za účel rozhnať mraky a ochrániť obec pred búrkou, víchrice alebo krupobitím. Tento zvyk sa zakladal na viere, že zlé prírodné sily možno odohnať prenikavým zvukom zvona, navyše, keď bol tento aj posvätený. Tento zvyk zakázal cisár Jozef II., ale v mnohých obciach sa zvonievalo proti mrakom až do obdobia prvej svetovej vojny.

Zvony boli odlievané z bronzovej zliatiny, tzv. zvonoviny. Ale chudobnejšie obce mávali zvony odliate len z ocele. Zvony bývali zdobené nápismi, reliéfmi, prípadne „zvonolejárskymi“ značkami. Bývali posvätené a dostávali mená po svätcoch.

K najväčšiemu rozšíreniu zvoníc došlo za vlády Márie Terézie, kedy cisárovná vydala tzv. **Ohňový patent**. Tento patent z roku 1751 určil základné protipožiarne opatrenia. Nariadením sa zaviedla služba nočných „vartášov“ a ich povinnosť v prípade požiaru zvonit' zvonom na poplach. Každá obec podľa príkazu musela mať svoju zvonnicu. To sa netýkalo obcí, ktoré už mali vlastný kostol. Patent okrem iného tiež nariadením, aby do jedného roka mal každý dom postavený murovaný komín.

Najstaršie zvonice boli veľmi jednoduché stavby, často býval zvon zavesený len v rázsoche stromu, zakrytý malou šindľovou strieškou. Až neskôr začali ľudia stavať zvonice ako drevené alebo murované stavby.

Prvá doložená písomná zmienka o zvonici v Rozvadzoch pochádza z roku **1776**. V tom roku rozvadzský zeman **Andrej Zimány** s manželkou Barborou Hrabovskou zadovážili pre zvonnicu zvon o hmotnosti 95 libier (asi 50 kilogramov). Urobili tak v nadväznosti na nariadenie Ohňových patentov, takže je pravdepodobné, že dovtedy obec zvonnicu nemala. Zvonica mala drevenú konštrukciu, ale nepoznáme s istotou jej pôvodné miesto. Na mape obce zo začiatku 19. storočia nie je zaznačená žiadna takáto stavba. Je možné, že stála na mieste súčasnej zvonice, ktorá je umiestnená v strede obce. Ale je tiež možné, že bola situovaná v blízkosti horného majera, ktorého majiteľom bol v tom čase už spomínaný Andrej Zimány a mal určite záujem, aby bol takýmto spôsobom chránený jeho majetok. Do úvahy by prichádzalo miesto na pravej strane potoka, oproti majera. V blízkosti súčasného mosta cez potok smerom na „Oriešky“. Práve na tomto mieste bola na sta-

Naša história

rej mape obce zaznačená drevená stavba (kríž alebo zvonica).

Súčasná murovaná zvonica pochádza z roku **1867**. Je vežového typu postavená v neskoroklasicistickom štýle. Vonkajší pôdorysný rozmer je približne 3,5 x 3,5 metra. Steny v spodnej časti zvonice majú hrúbku 85 cm a sú z kameňa s výnimkou časti prednej steny pri dverách, ktorá bola rekonštruovaná po poškodení stavby pri niektorej z mnohých povodní. Trámová konštrukcia je pôvodná, a je z dubového dreva. Strecha bola viackrát menená, v súčasnosti je zvonica krytá ocelovým plechom. V prednej stene sú tri výklenky, v prostrednom je umiestnená pieskovcová plastika anjela. Z veže sa ozýva zvuk zvona nesúceho meno **sv. Martina**, patróna farského kostola. Zvon má výšku 45 cm, spodný priemer je 55 cm, priemer v hornej časti 30 cm. Je na ňom odliaty nápis:

HLÁSAM ČEŠŤ BOHA HOSPODINA A SV. MARTINA OD ROKU 1867 V ROZVADZOCH

Rozvadzský zvon sa vyhol masívnej rekvirácii zvonov v období prvej svetovej vojny, keď podľa odhadov až dve tretiny všetkých zvo-

nov na Slovensku boli zhabané a použité pre vojenské účely. Je pravdepodobné, že dôvodom bol materiál zvona, z ktorého bol odliaty, a ktorý

bol nevhodný pre použitie na odlievanie hlavných kanónov, alebo sa ho podarilo zatajiť a nedostal sa na likvidačný zoznam..

Zvonica bola renovovaná v roku 1878 neskôr v rokoch 1925, 1937. Posledná obnova bola realizovaná v júni 2005.

Zvonice a ich zvony sú charakteristickým symbolom našich miest a dedín. Plnili funkciu oznamovaciu, ochrannú i náboženskú, boli neoddeliteľnou súčasťou každodenného života našich predkov. Charakterizujú náš kolorit, našu históriu, našu vieru. A i keď funkcia zvona už je v súčasnej technickej dobe nahradená novodobými médiami, nezabúdajme na ne a obohat'me náš život zvukom zvonu. Patrí k nám, k našej podstate a nechajme ho, nech sa nám prihovára:

„Keď vás volám, pod'ťe; keď vás budím, vstaňte; keď sa lúčim, plačte.“

Slavo Tomík

Stretnutie pri zvonici

Život v obci

Predvianočný čas si naši občania spríjemnili stretnutím pri zvoničke. Pripomenuli si tak udalosť 240 rokov starú, t.j. prvú písomnú zmienku o zvonici v Rozvadzoch. V historických prameňoch sa uvádza, že v roku 1776 rozvadzský zeman Andrej Zimány s manželkou Barborou Hrabovskou zadovážili pre zvonicu zvon o hmotnosti 95 libier (cca. 53,2 kg).

Členovia **FS Rozvadžan** sa na improvizovanom pódiu spoločne s deťmi z DFS predstavili so svojim novým vianočným programom a priniesli tak vianočnú náladu pri pekne osvetlenej zvonici. Svoj skoro hodinový program zvládli všetci aj napriek mrazivému počasiu bravúrne.

Obyvatelia z horného konca miestnej časti obce Rozvadze to veľmi privítali, lebo vianočná atmosféra zavítala priamo k ich príbytkom. Toto kultúrne predstavenie mohli sledovať zo svojich okien a balkónov. Samozrejme, že si nenechali ujsť príležitosť stretnúť sa so svojimi susedmi, porozprávať sa a okoštovať niečo so

svojich domácich zásob. Folkloristický krčmár „Cibulík“ predával varené víno, čaj a aj niečo do čaju. Šikovné folkloristické gazdinky ponúkali svoje doma napečené výrobky. Toto príjemné stretnutie ukončili 83-ročný zvonár **František Letko** tradičným večerným zvonením a **Juraj Sedláček** večernou modlitbou.

Podľa ohlasov viacerých účastníkov by sme mali takéto stretnutie organizovať pravidelne. Boli milo prekvapení programom, atmosférou a rozhodne nečakali takú veľkú účasť prítomných. Vianočná doba nám ponúka takéto potrebný priestor na spomalenie, stretnutie so svojimi priateľmi, susedmi, rodinou a utuženie medziľudských vzťahov. Na záver by som týmto poďakoval všetkým ľuďom, ktorí sa zaslúžili o toto vydarené stretnutie a priniesli vianočnú pohodu priamo k ich obydliam.

Vendelín Sedláček

Tanečný klub optimistov

Zaujalo nás

Už len názov vo mne evokuje príjemný pocit a krásne spomienky. Kurz spoločenských tancov prebiehal od 8. októbra do 3. decembra 2016. Počas 10 týždňov sa sformoval „tanečný klub optimistov“. Prečo práve optimistov? Pretože sme nimi naozaj boli.

Vďaka našim skvelým inštruktorom Deniske Petrovej a Vendelínovi Sedláčkovi a ich povzbudzujúcim slovám sme mohli každou lekciou s úsmevom napredovať. Vďaka nim nás neopúšťala dobrá nálada. Milým slovom, ktorým nikdy nešetrili, nás vždy vedeli povzbudiť, trpezlivo nás učili počítať doby, či pripomenuli, ktorou no-

hou začíname. Počas kurzu sme sa snažili osvojiť si správne držanie tela pri tanci, bojovali sme s točením hlavy či so slabou kondičkou. Osem párov to „dobojovalo“ až do úspešného konca.

Mali sme možnosť naučiť sa 4 štandardné tance: *Waltz*, *Viedenský valčík*, *Tango a Foxtrot*, 3 latinskoamerické tance: *Cha-cha*, *Rumba*

a *Jive*. Nevyneli sme ani: *Polku*, *Lašung*, *Mazurku* a *Letkis*.

Kurz sme ukončili 10. decembra 2016 záverečnou skúškou. Počas nej sme mali možnosť pred odbornou porotou predviesť to, čo sme sa počas kurzu naučili. Súčasťou záverečnej skúšky bola tanečná súťaž. Na prvom mieste sa umiestnili manželia **Ivetka a Ivan Jančovci**. A taktiež sme so zatajeným dychom mohli sledovať ukážky latinskoamerických a štandardných tancov v podaní našich skvelých inštruktorov **Denisy Petrovej a Vendelína Sedláčka**.

Záverom by som chcela veľmi pekne poďakovať Deniske a Vendelínovi za ich trpezlivosť, chuť, čas a priateľský prístup. Je úžasné, že sa s vaším darom delíte aj s nami. Je vidieť, že tančujete srdcom. Už teraz sa teším na ďalší kurz, ktorý sa bude konať. Chcela by som aj vás, čitatelia, povzbudiť, ak sa túžite naučiť tančovať, alebo sa obávate, že vám to nepôjde, alebo sa hanbíte... Nebojte sa! Z vlastnej skúsenosti vám môžem povedať, že s každým „drevom“ sa dá pracovať. Len treba nohám ukázať, čo majú robiť a časom si zvyknú aj na tanečné kroky.

Zuzana Bučková

Po dvoch rokoch

V novembri 2016 uplynuli dva roky, čo si občania obce zvolili svojich zástupcov do zastupiteľstva a starostu obce. Nachádzame sa v polčase volebného obdobia rokov 2014-2018. Za dané obdobie obecné zastupiteľstvo schválilo viacero uznesení a zmien. Niektoré sú viditeľné, hmatateľné a slúžia v prospech obyvateľom obce. Oslovili sme starostu obce JUDr. Martina Markecha, aby nám odpovedal na naše otázky.

1. Vo svojom prvom rozhovore krátko po zvolení ste uviedli svoju predstavu o spravovaní obce. Teraz po uplynutí dvoch rokov, plnia sa Vaše predstavy?

„Čo sa týka bodov v mojom predvolebnom programe, 2/3 sa mi podarilo naplniť, resp. naplňovať. Za ďalší dôležitý bod, ešte nenaplnený, pokladám prípravu podmienok pre výstavbu rodinných domov, na ktorej je potrebné urgentne začať pracovať.“

2. Aké najvýznamnejšie projekty realizovala obec za uplynulé dva roky?

„Určite za najvýznamnejší projekt považujem kompletnú rekonštrukciu verejného osvetlenia, významné boli aj rekonštrukcie miestnych komunikácií a chodníkov, výstavba multifunkčného ihriska v Sedličnej. Ďalšie projekty sa budú realizovať v tomto roku, či už je to kompletne zateplenie budovy Materskej školy vrátane rekonštrukcie kúrenia, kamerový systém v obci, alebo posilnenie technických kapacít pre zber biologicky rozložiteľného odpadu. Žiadosti o nenávratný finančný príspevok na tieto tri spomenuté projekty sme podávali ešte na jar roka 2016.“

3. V obci sa v súčasnosti realizujú investičné akcie v oblasti opráv miestnych komunikácií a chodníkov. Čo je prioritou obce v oblasti investícií v nasledujúcich dvoch rokoch?

„Pre rok 2017 je v rozpočte naplánované vybudovanie parkovacích miest pri obecnom úrade, rekonštrukcia miestnej komunikácie v časti obce Veľké Stankovce – Priehrada, rekonštrukcia miestnej komunikácie a výstavba chodníka v časti obce Sedličná (od Kvety prvá odbočka doľava), ako aj rekonštrukcia chodníka od Obecného úradu po cintorín vo Veľkých Stankovciach. V rozpočte sú vyčlenené financie aj na work outové ihrisko.“

V zlom technickom stave je aj spoločenský dom, rekonštrukciu by potrebovala aj budova obecného úradu. Veľmi zastaralé je aj technické vybavenie OPS. Určite je potrebné v krátkej budúcnosti riešiť vstup a chodníky na cintoríne vo Veľkých Stankovciach, ale hlavne otázku vytvárania nových pozemkov pre výstavbu rodinných domov. V roku 2018 by sme chceli odhaľovať pamätník obetiam 1. a 2. sv. vojny. Máme už k dispozícii štúdiu námestia v centre obce.

Otázka starostovi

Takto by som mohol pokračovať ďalej a ďalej. Tých vecí, do ktorých by mala alebo mohla obec zafinancovať, je veľmi veľa. Všetko sú to však veľmi finančne náročné akcie a bude závisieť od finančných možností obce. Snažíme sa však jednotlivé investície naplánovať tak, aby sa robili v každej časti obce.“

4. Noviny HLAS pôsobia v obci viac ako dva roky. Aký pohľad má starosta na činnosť daných novín?

„Časopis Hlas vnímam vcelku pozitívne, obsahom je iný ako Stankovský informátor. Páčili sa mi niektoré články či už z histórie, články o spoločnostiach (podnikateľoch) pôsobiach v katastri našej obce, ale aj články o šikovných ľuďoch zo Stankoviec. Na druhej strane však aj s niektorými vecami, ktoré sa tam uviedli, nesúhlasím a mám na ne iný názor.“

spracoval Jozef Kadák

Dom služieb

Gazdovský dom rodiny Rozvadskej postavil Ján Rozvadský (otec Želmíry Profietovej rod. Rozvadskej) s manželkou po tom, ako im na následky veľkej povodne v roku 1955 ich pôvodný rodinný dom spadol. V roku 1986, keď deti bývali už vo svojich vlastných domoch, rozhodla sa rodina Rozvadských tento dom predat'. Naša obec sa vtedy rozrastala rýchlym tempom, pôvodná infraštruktúra zaostávala a situácia si priam vyžadovala zriadenie rôznych služieb pre obyvateľov, ktoré by boli sústredené na jednom mieste. Keďže obec vtedy nedisponovala žiadnym na to vhodným priestorom a dom Rozvadských s popisným číslom 277 bol výborne situovaný, rozhodla sa ho za týmto účelom odkúpiť'.

Po prevedení potrebných stavebných úprav koncom osemdesiatych rokov minulého storočia v prednej časti budovy zriadili **HOLIČSTVO-KADERNÍCTVO** obsadené mladým perspektívnym personálom (Anka Arbetová a Eva Koprivňanská - ktoré tu, mimochodom, pôsobia do dnes) a **ZBERŇU ŠATSTVA** pre čistiareň. Po dostavaní zadnej časti budovy (pôvodná bola zbúraná) boli tieto priestory obsadené **OPRAVOVNŇOU OBUVI**, kde majstroval už spomínaný legendárny pán Kmeťo.

„Prevádzkareň“ (terajší Obecný podnik služieb) už zabezpečovala na úrovni i pohrebnú službu. Jej vtedajší pracovníci – Vlado Hladký, pani Hermanová a Soňa Siváková chceli vyčistiť pozostalým čo najviac v ústrety, a tak začali v pivničných priestoroch „MNV“ s výrobou

smútočných vencov, aby po tieto ľudia nemuseli cestovať až do Trenčína. Chcelo to kus odvahy a sebaobetovania, veď výroba vencov vtedy nebola žiadna „sranda“. Bola časovo náročná a zamestnala dosť ľudí. Od strúhania kolíkov z dreva cez morené „kapradie“ (impregnované lesné papradie nevábnej vône a hroznej farby, ktorá nešla umyť), slamené vence, voskové kvety aj listy. A to boli len súčiastky, ktoré bolo treba na jednotlivé kolíky drôtkami naviazať, a to nehovorím o ich prácnom zháňaní po celej republike.

Po zabehnutí bola výroba vencov, tzv. **POHREBNÍCTVO**, i s novoprijatou pracovníčkou Oľgou Chochlíkovou presťahované do **Domu služieb**. Aby bol jej pracovný čas plne využitý, zároveň zodpovedala za výmenu propán butá-

Obecné budovy

nových fliaš, ktorých sklad pre potreby obyvateľov bol tiež v DS zriadený. Olinku neskôr vystriedala Evka Vachánková (Hudeková), ktorá začala viazať smútočné väzby aj zo živých materiálov, čím pozdvihla túto prácu na vyššiu úroveň. Práve pri nej (ako brigádnická výpomoc) sa prvýkrát pokúsila zviazať dohromady svojich prvých päť „živých hrebíčkov“ aj Soňa Tanáčová. Neskôr dostala šancu sama si manažovať prácu. Vyberala a nakupovala tovar a na pult pomaly pribúdali veci nielen smútočného charakteru. Veď ľudom bolo treba slúžiť i pre radosť a nechcela v práci čakať iba na to, že niekto umrie. Vtedy sa pre ňu otvoril obzor, koľko vecí by sa ešte dalo zmeniť k lepšiemu, čo sa jej nepochybne podarilo a chuť niečo dokázať neskôr pretavila vo svoje vlastné podnikanie.

Soňa Tanáčová st., Radovan Siva

O Donských kozákoch a nielen o nich...

Udalosť

Určite si mnohí spomínate na akciu „*Na kolesách proti rakovine*“, ktorá sa uskutočnila v júni 2016 v našej obci. Tohto vydareného podujatia sprevádzaného vystúpeniami známych umelcov, športovcov a pretekmi malých i veľkých na všetkom, čo má kolesá i kolieska, sa zúčastnilo veľa Stankovčanov aj ľudí z okolitých obcí i Trenčína. Podujatie sa koná pravidelne pod záštitou Nadácie Výskum rakoviny a do Trenčianskych Stankoviec ho „*pritiahli*“ manželia Petrulovci.

Príjemnými dozvukmi tejto akcie bol „*Vianočný spev pre život*“, ktorý sa konal vo Veľkom koncertnom štúdiu Slovenského rozhlasu v Bratislave v pondelok 19. decembra 2016. A že to boli dozvuky v doslovnom slova zmysle môžeme potvrdiť všetci, ktorí sme sa koncertu zúčastnili. Mimochodom, zo Stankoviec nás prišlo do „*obrátenej pyramídy*“ za plný poschodový autobus.

Na začiatku koncertu boli predstaviteľmi „Nadácie Výskum rakoviny“ ocenení a zaradení na čestnú listinu nadácie viacerí jej podporova-

telia a priaznivci. Za cirkevný zbor ECAV Trenčianske Stankovce ocenenie prevzali manželia Milan a Jarmila Petrulovci a dozorca Patrik Tomík.

Potom už plnou sálou znali majestátne hlasy „*Veľkého zboru donsých kozákov*“. Zvonivé hlasy jeho sólistov rezonovali od tenoru cez barytón až po hlboký bas. Znali pravoslávne duchovné piesne: Kol slaven naš (Buď oslávený), Tebe poem (Tebe spievame), Is-poved' (Spoved'), ukrajinské a ruské ľudové: Metelica, Dušečka, Dorogoj Dlinnoju (Dlhá

cesta) a iné. Na „*žiaľ*“ niektorých z nás, vynechali na poslednú chvíľu z repertoáru Piesnju starovo burša (Pieseň starého mládenca), ale to nám po prestávke vrchovato nahradili rytmičnými i clivými piesňami: *Marusja*, *Misjac na nebi*, *Ej uchnem* a inými. Počas zvuku ľudových piesní spevákov sprevádzali vynikajúci hudobníci na tradičných ľudových nástrojoch (gitara, balalajka, bajan). V Bratislave sa predstavili aj tanečníci v námorníckom, cigánskom aj ľudovom tanci.

Záverečný blok patril vianočným piesňam a koledám: *Kolokolčik* (Rolnička), *Noč svetaja* (Svätá noc) a, samozrejme, zaznela i „*Tichá noc*“ aj v slovenskom prevedení. Dobre naladené obecenstvo si s kozákmi mohlo zaspievať slovenské ľudové piesne: *Zahučali hory*, *Tancuj, tancuj* a iné. Celý program sprevádzala multimediálna projekcia na plátne. Dirigentom súboru bol **Ivan Šallijev**, umeleckým vedúcim a zároveň i jeho zakladateľom ataman **Pet'a Chud'akov**.

Donským kozákom sa naozaj podarilo navodiť v našich dušiach príjemnú sviatočnú atmosféru a ich piesne a hlasy v nás rezonovali ešte dlhú dobu. Veru, kto by nechcel mať aspoň niektorých z nich vo svojom spevokole. O to tvrdšie nás na sviatok Božieho narodenia zasiahla správa o páde lietadla, na palube ktorého boli príslušníci ruského speváckeho súboru **Alexandrovc**. Je škoda každého zbytočne zmareného ľudského života, ale ešte ťažšie sa lúčime s takýmito ľuďmi, ktorí vedeli povznášať naše srdcia a duše k nebeským výšinám. Tam sa snáď vydali i oni!

Slavo Tomík

Hromnice

Zvyky

Hromnice patrili k najvýznamnejším pranostickým termínom. Druhého februára je presne polovica zimy za nami a ľudia verili, že v tento deň sa stretáva magická zimná sila s jarnou. Ľudia hovorili, že ak na Hromnice zo strechy tečie, zima sa dlho povlečie, ale ak je silný mráz, treba sa ponáhľať so zimnými prácami, lebo jar je pred dvermi.

Všeobecne platilo, že čím väčšia zima na Hromnice, tým lepšia úroda, teplejšie leto a skorá jar: „*Radšej vidí bača na Hromnice vlka v košiari ako sedliaka v košeli.*“, alebo: „*Ked' na Hromnice sneh a vietor duje, to skorý príchod jari zvestuje.*“ Známe sú aj tieto porekadlá: „*Ked' sú na Hromnice snežné povetrie, objaví jar skoro usmievavé líce.*“, alebo: „*Ak na Hromnice napadne čo i len toľko snehu, čo na čiernej krave zbadáš, bude úrodný rok.*“

„*Ked' na Hromnice sneží, jar už nie je d'aleko.*“, ďalšie: „*Raduje sa gazda, keď si na Hromnice dve pre zimu musí obliecť kabanice.*“ Mrazivý „*Hromniček*“ veští údajne spoľahlivo aj to, že bude dobrá úroda zemiakov a príjemné teplé počasie v auguste.

Najznámejšia a najdôležitejšia súčasť hrom-

ničných zvykov kresťanskej tradície je posväcovanie sviečok počas sviatočnej liturgie a obchádzanie kostola. Hromničné sviečky, ktorých názov je odvodený od pomenovania sviatku – Hromničky (niekde sa uvádza opak, teda že sviatok dostal pomenovanie podľa sviečok), boli dôležitým ochranným prostriedkom pred búrkou a hromom. Chránili nielen obydlie, ale aj úrodu a ľudí uviaznutých vonku v búrke. Zo sviečok, ktoré si ľudia doniesli do kostola posvätiť, si roľnícke ženy nakvapkali trochu do modlitebnej knižky a doma zoškrabali do ľanového semena odloženého na siatie. Verili, že takýto ľan bude chránený pred ničivou búrkou. Posvätenú hromničku mávali obyčajne v každej domácnosti. Zapalovali sa aj pri umierajúcom, aby sa mu ľahšie odchádzalo na druhý svet. A pri mŕtvom

ako ochranu pred nečistými silami, aby mu svietili počas cesty na druhý svet. Hromničné sviečky sa uplatnili aj v ľudovom liečiteľstve ako pomôcky pri liečbe ochorení, najmä proti bolesti hrdla.

„*Ak na Hromnice mrzne, bude dobré leto.*“
spracoval Štefan Šmatlák

Štefan Križan - Žiranský

Osobnosti obce

V minulom roku sme si pripomenuli 190 rokov od narodenia významnej osobnosti našej obce, evanjelického farára, spisovateľa, národovca Štefana Križana – Žiranského. Pri tejto príležitosti sa dňa 27. 11. 2016 v evanjelickom kostole v Trenčianskych Stankovciach uskutočnila prednáška Mgr. Ondreja Pet'kovského, evanjelického farára v.v.

Kto bol Štefan Križan – „Žiranský“ ?

Evanjelický farár, ktorý pôsobil počas histórie cirkevného zboru najdlhšie, vtedy ešte v Malých Stankovciach - 38 rokov, horlivo zvestoval slovo Božie. Bol štúrovec, ale vykonal aj mnohé ďalšie prospešné veci. Na pamätnej tabuli je napísané: „Tu pôsobil od 1856 - 1894 Štefan Križan Žiranský, ev. a. v. farár, národný buditeľ, literát, zakladateľ peňažného spolku a ľudový lekár. Pri storočnici úmrtia venuje Ev. a. v. cirkevný zbor v Tr. Stankovciach“.

Narodil sa v Malých Bierovciach (dnes časť Adamovských Kochanoviec) 15. decembra 1826 ako šieste zo siedmich (aj v dospelosti žijúcich) detí rodičom Jánovi Križanovi a Anne Kriškovej. Traja synovia Ján, Karol a Štefan sa stali evanjelickými farármi. Vyrastali v rodine preniknutej duchom vrúcej viery a zbožnosti. Otec Ján - bol majster čížmarskeho remesla a matka „od Kriškova“, pôvodom zo zemianskej rodiny, starostlivo bdela nad výchovou a vzdelaním svojich detí. Aké spoločenské postavenie mali manžel Ján a Anna Križanovi svedčia aj ich kmotrovské vzťahy. Syna Štefana niesli ku krstu do chrámu vtedy pôsobiaci farár Ján Ferdinand Michna s manželkou a miestny učiteľ Štefan Kolony s manželkou.

Začiatkom septembra 1839 sa Štefan Križan už ocitol na evanjelickom lýceu „zaradený medzi gramatistov – a tu odbavil všetky gymnasiálne, theologické a filosofické štúdiá s výtečným prospechom... Tu u ňoh slávneho Štúra, v kruhu tatranských sokolov naučil sa čítať a milovať ľud, z ktorého nehož pošiel; tu zahorela duša jeho ohňom obetivej lásky k opustenému národu a oheň ten horel v hrudi jeho do posledného dýchnutia a pôsobil skrz neho, čo kňaza opravdu ľudového viac, než u mnohých iných. Ktokoľvek ho poznal a bol svedkom jeho práce, či priateľ, či nepriateľ, s úctou a obdivom musí spomínať Križana“ (citované: Krátky životopis Štefana Križana, s. 5)

Začiatky v cirkevnej službe

10. februára 1854 bol v Brezne vysvätený za kňaza. Na Lazoch pod Makytou zostal do jesene 1855, potom prešiel za kaplána k staršiemu bratovi Karolovi, ktorý sa medzitým stal farárom v Záriečí. Po niekoľkých týždňoch pred vianočnými sviatkami odchádza vypomáhať ťažko chorému Pavlovi Čendekovičovi. Svoj príchod do Stankoviec a začiatok kňazskej služby v tomto zbore zapísal sám do „Matriky narodených a pokrstených“ (CZ Malé Stankovce), 2. a 8. novembra 1855 takto:

„Ponevadž Dvojctihodný někdy muž p. Pavel

Čendekovič byw od dluhšího času nemocný do Matriky vpisovat nemohol ale jen na osobitný papír pády narozených a Pokrstených značené byly a po umrtí vyšespomenutého řádního Slov. Bož. Kazatele a Faráře cirkve Ev. A. W. Malo Stankowské místo neho dne 6-ho Januara roku 1856 Štepan Križan předtým Kaplan v Cirkvi Ev. A. W. Zarjecké za řádného Slov. bož. Kazatele a Faráře zwolen jest, tedy s pomocí boží a we jmenu blahoslawené Trojici swaté ja Štepan Križan i tý zanedbané pády wpisujem i dale již skrze mne Pokrstených wpisovati začínám.“

Symbolicky môžeme chápať, že **Pavel Čendekovič** umiera na Štefana (26. decembra) a na jeho miesto nastupuje Štefan Križan, aby tu pôsobil nepretržite skoro štyri desaťročia - presne 38 rokov. Neprijal ani voľbu púchovského cirkevného zboru v roku 1865, ale zotrval v Stankovciach až do smrti 14. februára 1894.

Nesebecká láska k cirkvi a národu

Ako farár bol mocným v slove a skutkoch. Bol výborný kazateľ, ktorý každodenne čerpal múdrosť zo studnice Božieho slova. Pridržiaval sa verne ustáleného bohoslužobného poriadku v cirkvi, utvrdzoval veriacich v zdedenej viere otcov. Celkove možno povedať, že vo svojej kňazskej praxi uplatňoval nielen vedomosti, ale aj zaniebanie a túžbu, získanú medzi štúrovými žiakmi. Svoju službu zameral na pozdvihnutie úrovne ľudu na cirkevnom a národnom poli. Fara v **Malých Stankovciach** ako už aj za čias jeho predchodcu Pavla Čendekoviča, bola okrem iného i miestom častého stretávania sa rodolubov, ktorí sa tu dôverne radili ako svojmu ubiedenému ľudu pomôcť; duchovne, mravne a sociálne ho povzniesť. Z ľudského pohľadu

Štefan Križan vynikal nebojácnosťou, ale i veselou a pohostinnou povahou, ktorá ho predurčovala k vedúcej osobnosti mnohých národných aktivít v okolí stredného Považia. Myslel na to, ako ochrániť chudobný ľud pred neznesiteľnou úžerou a podľa možnosti podporiť ho a zabezpečiť i hmotne. S tým úmyslom založil **Vzájomnú pomocnicu**, z ktorej bola mnohým núdnym, nielen z miestneho cirkevného zboru, ale aj zo širšieho okolia, poskytnutá materiálna pomoc. Okrem toho venoval sa aj priamemu poskytovaniu pomoci nemocným, najmä tým, ktorí sa v tej dobe nemohli dostať k uzdraveniu pre nedostupnosť lekárskej služby. Samostatným štúdiom medicíny spájal ľudové liečiteľstvo s vedeckými poznatkami a stal sa uznávaným liečiteľom na Považí.

Literárne práce Štefana Križana v kontexte slovenských pomerov druhej polovice 19. storočia uverejňoval najčastejšie pod pseudonymom Štefan Žiranský. Okrem drobnejších prác napísal prvý slovenský román „*Milan a Milina*“ (Sokol, 1862), z doby meruňských rokov „*Srienovskí národovci*“ (Sokol III, 1864) ako aj divadelnú veselohru „*Obšitník*“ (Orol, 1970). V Slovenských pohľadoch (1867) uverejnil ďalšiu novelu „*Gergel'ove hody*“ a štúdiu „*Románová spisba a jej kritika*“ (Slov. pohľady, 1870). Kritické vydanie jeho prác vyšlo v pražskom vydavateľstve Melantrich v r. 1935.

Do manželstva vstúpil na jeseň roku 1859 s Rozáliou Lange z Trenčína, ktorá zomrela ako 33 - ročná. Ani v ďalšom, druhom manželstve, ktoré uzavrel s Máriou rod. Draškóczy im deti Pánom Bohom neboli darované. Nahrádzal to tým, že viacerým deťom svojich bratov a sestier, niektorým z nich ako krstný otec, finančne pomáhal pri štúdiu. Umožnil im takto dosiahnuť patričné vzdelanie. Taktiež sa postaral aj o najmladšiu sestru, vdovu Ludoviku. Tiež bola bezdetná a 57 - ročná zomrela (na fare u brata Štefana) v Malých Stankovciach.

Myšlienku pomáhať tým, ktorí to najviac potrebujú, uskutočnil i takým spôsobom, že pri trenčianskom senioráte zriadil základinu vo výške 2.000 zlatých, z ktorej sa potom vyplácali

štipendiá slovenským evanjelickým študentom. Nielen tento skutok, ale jeho „celý život svedčí, že on bol až do posledku rýdzim charakterom slovenským. A on zachoval bodrú, junácku myseľ i vtedy, keď ako na cirkev tak na národ ťažké prišli časy. Jeho viera na víťazstvo našej pravdy bola nezlomná, obdivuhodná“. Tieto slová napísané o ňom nachádzame vo vyššie spomenutej brožúrke „Krátky životopis Štefana Križana“, str. 8. Tam v záverečných vetách

(uvádzame v dobovom štýle a pravopise) záriečský farár **Pavel Zoch** pri odhalení náhrobného kameňa nad jeho hrobom, ktorý sa skvie vo svojej kráse i dnes na malostankovskom cintoríne, povedal: „Jako človek bol vzorom slovenskej dobroty. Čo muž rázu, mal aj on nepriateľov, čo delník kresť. lásky – skúsil mnoho nevďaky, ale nikdy žiaden človek neprijal z úst jeho slovo trpkosti a pomsty. On premáhal a zahanboval protivníka vždy svojou

láskavou dobrosrdečnosťou vo zmysle toho slova Kristovho: „Neodplácajte...“, toho napomenutia sv. apoštola: „Nedaj sa premôcť...“, tak pracoval neunavene, horlive, až krátka nemoc urobila koniec jeho požehnanému životu dňa 14. februára 1894. Tam na Považí pod hrdým Inovcom postavili mohylu jeho – no on dlho a slávne žiť bude v pamiatke svojho ľudu, ktorý tak miloval.“

pripravila Mgr. Jarmila Petruľová

Spomienka na Willyho Webera

Ťažko sa mi hľadájú slová do príbehu, ktorý chcem opísať, ale potrebujem sa oň s vami podeliť, lebo sa týka aj obce Trenčianske Stankovce, konkrétne časti obce Sedličná. S manželom tu máme malú chalúpku, kde často chodíme, stretávame sa s tunajšími ľuďmi a pomaly sme tu ako doma. Všetko, o čom chcem napísať, sa však stalo v Trenčíne, kde bývam. Je to môj silný vianočný zážitok so stretnutia s človekom s veľkou láskou v srdci a k životu. Vtedy som ešte netušila, že posledný...

Blížil sa vianočný čas a ja som sa rozhodla ísť poďakovať jednému výnimočnému človeku za veľa, čo sa dostalo od neho počas roka mne aj mojej rodine. Lebo spoznať, čo je radosť, láska a vnímať jej hĺbku, ktorá lieči dušu, srdce a všetko naše JA, znamená v mojom živote veľa. Dňa 22. decembra som teda išla s veľkým nadšením a malou, ručne vyrobenou vianočnou drobnosťou poďakovať pánovi **liečiteľovi Willy Weberovi (* 16.01.1966 - + 26.12.2016)**. Dvere mi prišla otvoriť jeho mamička Milka, ktorá má korene v časti obce **Sedličná**. Povedala, že syn leží, oddychuje, nelieči. No ja som neprišla prosiť o pomoc, ale poďakovať za veľa, čo sa mne a mojej rodine dostalo do života od jej syna. Keď nás Vilko počul rozprávať, príbehol a priniesol mi najnovšie číslo „*Trenčianskeho blesku*“. Vraj to ešte nemám a aby som si tam niečo pozrela. Prečítala som si úvod a bola som veľmi potešená tým, o čom sa tam píše. Vidieť skromného

a zároveň výnimočného človeka, tú iskru radosti v jeho nebesky modrých očiach, bol zážitok - dostal sa do „*Encyklopédie významných ľudí Českej a Slovenskej republiky 2016*“, medzi osobnosti, ktoré sa stali niečím výnimočné! I to je dôvod, prečo som musela niečo napísať, no zaujal ma i jeho posledný príbeh v tomto čísle „*Blesku*“ pod názvom „*Jozefov prvý Štedrý večer*“, ktorý je aj o obci Trenčianske Stankovce.

Chcem vám povedať, že každý z nás je darom pre mnohých ľudí. Usilujte sa o to, aby to tak zostalo. Tak dlho, pokiaľ budete žiť. To hlásal i Vilko Weber. Mal rád život, lebo vedel, že je to dar. Mal vždy veľkú úctu k rodičom (píše o nich i v spomínanom príbehu). Mal rád ľudí, svoj rodný kraj, bol hrdý, že bol Slovák. Bol to vnútorné veľmi bohatý človek, obdarovaný láskou, vedel rozdávať humor, robiť radosť v živote. Tým, čo tvoril, nás vedel vždy potešiť, bol veľmi aktívny a u každého, kto ho poznal, obľúbený.

Pracoval veľmi tvrdo na sebe, aby sa mohol venovať liečiteľstvu, aby mohol pomáhať ľuďom. Bol to výnimočný človek, z ktorého sa stal vyhľadávaný liečiteľ. Výsledky jeho práce poznali aj za hranicami našej vlasti, bol uznávaný a vyhľadávaný. Šok, ktorý som zažila, keď som sa dňa 26. decembra 2016 dozvedela tú – pre mňa neuveriteľnú, zlú správu - zatienil to krásne, čo trvalo tak krátko...

Počas života mal možnosť spoznať, čo je záviť, nenáviť a ľudská zloba, ktorá teraz, v tomto „*biznisovom*“ svete má šancu uspieť všade a dobro je potláčané do úzadia.

Jeho srdce sa rozhodlo, že chce oddych, boží pokoj a prestalo biť. Už sa stal liečiteľom duší a pomocníkom tam hore na nebesiach, kde je spravodlivosť, ktorej rozumie, kde už nik nemá možnosť ublížiť - už je v Božích rukách...

S úctou a vďakou za všetko krásne a vzácné.

Vincencia Šmatláková

Folklorný súbor ROZVADŽAN a Trenčianske folklórne združenie STODOLA v spolupráci s Obcou Trenčianske Stankovce si vás dovoľujú pozvať na

Zimný festival trenčianskych folklórnych skupín

ktorý sa uskutoční v sobotu **28. 01. 2017 o 17:00 hod.** v Spoločenskom dome Trenčianske Stankovce.

V zaujímavom programe sa vám predstavia folklórne skupiny z Dolnej a Hornej Súče, Selca, Mníchovej Lehoty, Soblahova, Chocholnej - Velčíc a Rozvadžan z Trenčianskych Stankoviec.

Podujatie sa uskutoční s finančnou podporou TSK a pod záštitou predsedu TSK Ing. Jaroslava Bašku

Silvester v dobových kostýmoch

Kto by nechcel prežiť posledný deň roka podľa svojho gusta a s nevšedným zážitkom? Prežiť ho tak, aby bol dobre naladený pre zvítanie sa s Novým rokom. Vždy je niekoľko možností, ktoré nám spoločnosť či kamaráti ponúkajú, sú rôzne okolnosti, ktoré to ovplyvňujú. No ide v prvom rade o pocit zážitku a nevšednosti tohto populárneho večera či noci. A pravidlom by malo byť tráviť ho tak, aby to za to stálo...!

Rozmýšľajú tak ľudia dnes a v minulosti tomu nebolo inak, akurát tých možností na výber bolo menej. Potom bol dobrý nápad zaujímavý pre každého. A my sme nejdenný Silvester a záver roka pripravili a zažili. Najmä nápad prežiť koniec roka v dobových kostýmoch patril k tým najlepším, čo nás v tých časoch napadol. Prvou myšlienkou na miesto konania bol Barborin palác na hrade, ten sme však po úvahách s problematickou dopravou i teplotou v priestore zavrhl. Beckovská kúria sa nám už vtedy zdala „prežitou“, lebo sme v nej strávili niekoľko Silvestrov po sebe, tak sme si spomenuli na pivnice v zámočku pri **Klobušiciach** neďaleko Ilavy.

Podme však k faktom. Boli sme v rokoch 1984 až 1989 tak silná partia mladých ľudí, bolo nás vždy okolo 60 až 80, že nápad urobiť oslavu príchodu Nového roku v dobových kostýmoch bol okamžite odsúhlasený a každý sa tešil na posledný decembrový deň.

Kostýmy sme si objednali v divadelných skladoch a archívoch v **Martine**. Už len cesta pre ne bola neuveriteľným zážitkom. Všetci vybrať a doviezť viac ako 80 dobových kostýmov bola fuška. Na zväzarmovskej „tisícdivotrojke“ po starých cestách na Žilinu bola cesta zážitok sám o sebe. Keď sme mali vybrané oblečenie pre všetkých, priamo sme boli pre ne šiesti, tak sme museli „na vlastnú krv odprisať“, že ich vrátíme nepoškodené. A dnes už môžeme povedať, že sme v požičovni uviedli ako skutočný dôvod výpožičky alegorický novoročný sprievod po obci a nie oslavu príchodu Nového roka. Veď tá nádhera gotických, barokových rokokových oblečení a neuveriteľný štýl „biedermeiera“ či uniforiem uhorských vo-

jakov bol neskutočný. A jeden Charlie Chaplin navyše, no... proste, keď sme sa v deň akcie na seba pozreli, neverili sme svojim očiam, akí baróni, grófi či králi z nás boli. A tie naše kráľovné, panie dvorov, proste dievčatám ich kostýmy neuveriteľne pristali. Pripadali sme si ako vo filme o tej „šilene smutnej princeznej“, akurát, že všetci so širokým úsmevom na tvári.

Zraz sme mali v klube v Malých Stankovciach. Keď nás zbadal náš šofér autobusu – Jožko Urbánek ako vyzeráme, tak sa zmohol iba na: „Tak toto som ešte neviezol...!“ No nálada bola okamžitá, nehovoriac o tom, čo sa po ceste minulo tovaru ...

Štyri páry chalanov a dievčat si pripravili pod taktovkou pána Gregora úvodný šľachtický dvorný tanec, hudbu mal na starosť náš kamarát Miško Csillagi. Čašníčky iba nemo krútili hlavami. Pasovali sme zopár chalanov za rytierov. Hlasovali za najkrajšiu dvornú dámu. No najmä bavili sa tak, že na to do smrti všetci budeme s úsmevom spomínať. A pri tom všetkom nepoškodiť kostýmy a zvládnuť emócie, to boli nadľudské výkony...:-)

Ťažko už po rokoch povedať, čo, či kto, bol najzaujímavejším príbehom toho večera. No náš Silvester v dobových kostýmoch mal taký ohlas, že sa o ňom dozvedel aj známy televízny a rozhlasový moderátor **Gabo Zelenay**. Ten nás nahovoril, aby sme o rok túto akciu zopakovali a on nám garantoval, že s nami urobí živé vstupy počas silvestrovského vysielania štátneho rozhlasu pre celé Slovensko. No nám nebolo treba viac. Know - how sme už mali „zmáknutý“, tak čo? Bude aspoň zábava. A slovo dodržal.

Ďalší rok sa teda Silvestrovský program

Stalo sa

v rádiu vysielal pod taktovkou Gaba Zelenaya už od rána až do polnoci. Pán Zelenay šiel spolu s **Dodom Studeničom** (pretekár) na závodnom špeciále od Čiernej nad Tisou až do Bratislavy okolo Tatier. Zastavoval sa v mestách po trase. Robil priame vstupy do živého vysielania zo zaujímavých akcií alebo so zaujímavými ľuďmi. A do toho my, mladí Stankovčania, síce v Klobušiciach, no predsa my. Robili sme meno našej obci medzi tými všetkými mestami.

Už od tretej popoludní, „naštelovaní“ v zámočku, zábava v plnom prúde, „rozhlasácke“ nitky a linky natahané, sme čakali na chvíľu „svetskej slávy“. Podarilo sa. Niekedy medzi piatou až šiestou prišla naša historická chvíľa. Gabo Zelenay medzi nami, obkolesený dámami a pánmi, zábava v plnom prúde, a do toho vstupy a debaty s ním do silvestrovského vysielania. Naši to doma všetci počuli... Nechať sa uniesť zanietenosťou pána Zelenaya a jeho skvelým humorom bol nevšedný zážitok. Videli sme na jeho očiach, ako sa mu u nás páči – veď viesť debatu na tému našej neobvyklej myšlienky – zažiť Silvester inak ako ostatní, to sa nám všetkým hlboko vrylo do pamäti. Mal som šťastie hovoriť priamo s ním a ostali mi na tie okamihy trvalé spomienky, ktoré sme si s pánom Zelenayom neskôr nejdennokrát pripomenuli. Odmenou za náš živý vstup boli pesničky na želanie ostatným Slovákom, poslucháčom rádia. Pamätám si, že sme vybrali pesničku od môjho dobrého priateľa **Paľa Haberu** a kapely Team - Malá nočná búrka. Nahrávku celej relácie som donedávna opatroval v škatuli, no viem, že v archívoch Slovenského rozhlasu z osemdesiatych rokov je celá relácia zaznamenaná.

Samozrejme, po odídení „rozhlasákov“ zábava pokračovala do skorého rána Nového roku. Tak dlhú silvestrovskú oslavu som viac nezažil. No mali sme jeden neuveriteľný a úžasný zážitok v spoločnosti vyššie spomenutých pánov. To bola udalosť, ktorá sa stane v živote asi len raz. A počulo ju celé Slovensko!

Dodnes mám zimomriavky z celej akcie, a vôbec z doby, keď sme naozaj žili a neriešili, či má niekto zle urobené vlasy, či mu pasuje topánka k obleku, či nebudaj ide s dobou a má minimálne jeden status z akcie na sociálnej sieti...

Dušan Pevný

Fotograf

Predstavujeme

Popri svojej práci, starostlivosti o rodinu, o zdravie by sa mal každý venovať aj záľubám, a tak zmysluplne využiť svoj voľný čas. Väčšina z nás má svoje záľuby a koníčky, a sú rôzneho zamerania. Výnimkou nie je ani Pavol Pevný z miestnej časti Malé Stankovce. Je to ešte mladý človek tichšej povahy, ktorý sa príliš netlačí do pozornosti okolia. Učarovala mu hlavne príroda a fotografovanie. Medzi jeho najobľúbenejšie miesta patrí Krivánska Malá Fatra. Položili sme mu niekoľko otázok, aby nám viac priblížil svoj koníček.

Čo je tvojím koníčkom a čím sa vlastne zaoberáš?

„Zaoberám sa fotografovaním, a to hlavne prírody a divkej zveri. Kedysi som mal aj fotoateliér, ale to ma nebavilo. Baví ma, keď si musím fotku zaslúžiť čakaním niekde v prírode, nie doma.“

Ako a kedy si sa dostal k fotografovaniu a akú techniku používaš?

„Od malička ma zaujímalo sledovanie "niečoho" cez optický prístroj. Vravím to preto, lebo keď som bol na základnej škole, to bola astronómia, potom som sledoval mikrokosmos cez mikroskop, a ostal som pri klasickom fotení. To robím už asi 7 rokov. Momentálne mám

výkonný prístroj Nikon D800e. A objektívy na fotenie zvierat používam Tamron 150-600 mm. Na fotenie krajiny mám Tokinu 11-16 mm. Čiže používam skôr tie extrémne ohniská, z dolnej hranice a hornej.“

S fotografovaním máš spojených veľa zážitkov. Vieš si na niektorý z nich spomenúť?

„Možno keď ma v stankovských lesoch naháňala diviачica. Vlastne to bolo trochu inak. Náhodou som sa dostal k jej tesnej blízkosti, mala pri sebe aj mladé. Na moje počudovanie sa zľakla a ušla. A mladé nechala tak v mojej blízkosti. Samozrejme sa o chvíľu vrátila, a to som radšej ja zobral nohy na ramená.“

Kedy a kde chodíš fotografovať a aké sú tvoje najobľúbenejšie miesta?

„Najradšej chodím do Malej Fatry. Je to blízko a je tam krásne. Vždy, keď prídem na nejaké miesto a mám príležitosť, snažím sa urobiť aj nejaké nočné fotky. Najčastejšie fotím cez deň alebo skôr v neskorších hodinách kvôli tomu, aby som mal nižšie slnko a bolo príjemné mäkké svetlo, ktoré je na fotenie najlepšie.“

Aké najdlhšie expozičné časy používaš pri fotografovaní?

„Najdlhšie expozičné časy sú, samozrejme, pri menšom osvetlení, teda hlavne v noci, alebo keď sa jedná o nejaký efekt vyžadujúci dlhší expozičný čas. Pokiaľ si spomínam, najdlhší čas bol okolo 5 minút. Pre zaujímavosť, v „astrofotografii“ sa expozičné časy pohybujú rádovo v hodinách.“

Aké sú tvoje plány do budúcnosti a plánuješ usporiadať aj výstavu?

„Do budúcnosti som znova začal rozmyšľať nad astronómiou, teda „astrofotografiou“, ale to je zatiaľ iba taká myšlienka. Výstavu neplánujem, ale budem sa viac pokúšať sa zúčastňovať celoslovenských súťaží.“

spracoval Štefan Šmatlák

Snehová krása

Kujú sa veľké plány. Zrazu iskierka a výkrik: „Decká, podme sa dnes na Kočací sánkovat...!“

„Jasné! Máš pravdu! Treba nám trochu pohybu. Ideme!“ A už aj špeciálne rozviedky chodia po dedine a oznamujú ostatným kamarátom a kamarátkam pred chvíľou vymyslenú akciu dňa.

Dobrovoľne či nasilu zverbovaná banda mladých ľudí sa v popoludňajších hodinách brodí cestou – necestou v snehu skoro po kolena k vytúženému cieľu s názvom „**Kočací zámok**“ nad Veľkými Stankovcami. Okrem vlastnej váhy vyzdvihujeme vyššie a vyššie kusy dreva (navrávali sme si, že sú to sánky) a vrecia

naplnené slamou či senom. Dorazili sme k cieľu – miestu, kde pre nás prestávajú akékoľvek starosti a problémy. K miestu, kde máme možnosť priehrštim vychutnávať krásy zimnej prírody. Stromy obsypané snehom, kde – tu stopy v snehu po zajačikoch, spoza stromov na nás pozerajú srnky... A zrazu prask...! Snehová guľa si za pristávaciu plochu vybrala práve moje čelo.

A už to všetko začalo! Čo guľa, to zásah. Čo zásah, to modrina. Po veselej guľovačke začala ešte veselšia sánkovačka. „Ala tutti!“ V snehu „lavóry“ z našich utešených zadkov, v ovzduší výskot, jajčanie, smiech a poletujúci sneh.

Z archívov

Keďže všetkého moc škodí, v dobrej nálade a s „červeňou“ na lícach sme sa pobrali preč. Hybaj ho domov!

z archívu novín Čidlo

Krčmárka Anka

Legendy obchodu

Nedávno som počula úvahu, že dobrý krčmár alebo barman je psychológ, doktor a aj farár v jednom. Na to, či je toto tvrdenie pravdivé, môže zodpovedne odpovedať pani Anka Škúciová (1932). Prečo? Stála za pultom miestneho Pohostinstva Pod Orechom dlhých 33 rokov a právom sa radí medzi legendy miestneho obchodu.

Pohostinstvo vo Veľkých Stankovciach bolo umiestnené pri potoku, vedľa rodinného domu pána Jozefa Holičku. Budova slúžila ako predajňa textilu a obuvi z jednej strany a ako pohostinstvo s vchodom zo strany druhej. Do týchto priestorov nastúpila v roku 1959 pracovať mladá, 27-ročná **krčmárka Anka**.

V šesťdesiatych rokoch minulého storočia Jednota SD Trenčín odkúpila budovu bývalej starej školy pri cintoríne vo Veľkých Stankovciach a od toho času sa začína písať história „**Krčmy Pod Orechom**“.

Pani Anka si na tento čas rada spomína: „Najprv bolo otvorené len cez obed a večer. Do práce som prišla o pol hodinu skôr, prebrala som si tovar. Robila som od desiatej do dvadsiatej druhej nepretržite, ani obedná prestávka nebola. Počítala som z hlavy, alebo som sa spolažila na bloček a ceruzku. Flaškové pivo za 70 halierov išlo na dračku. Z tvrdého alkoholu jednoznačne viedla borovička. Pokiaľ som bola sama, robila som každý sviatok a každú nedeľu. Neskôr som mala aj viacero kolegyň, tak sme si služby striedali, v tom prípade sme robili krátky a dlhý týždeň. Z mnohých spolupracovníčok spomeniem aspoň **Anku Ďurišovú** (z Fírovca) a **Anku Krchňavú**.“

Keďže obec vtedy nemala priestory, ktoré by slúžili členom obecných organizácií na stretávanie sa a rozvíjanie svojej činnosti, krčma sa stala aj miestom kultúrno-spoločenských stretnutí. V „*zadnej izbe*“, tzv. poľovníckej, sa stretávali poľovníci, futbalisti, členky zväzu žien, členovia zväzu protifašistických bojovníkov,

členovia dozorného výboru Jednoty SD. Veľmi rada spomína na športovcov - futbalistov. Po prehratých zápasoch sa v priestoroch krčmy smútilo a analyzovalo, ale po víťazných zápasoch sa spievalo... A keď zaznela tá kultová - „*Zelená je tráva*“ alebo „*Kneedličky, mňam, mňam, mňam, šveestkovéééé...*“, ty já máám strašne ráááád...“, všetkým bolo jasné, že sa vyhralo.

Pani Anka spomína ďalej: „*Vypočula som si mnoho radostí, ale i starostí, riešili sa problémy pracovné, manželské, s deťmi, medziľudské vzťahy, hľadali sa robotníci na stavby, na brigády, stretávali sa priatelia... chodili na pivo a utopencov, hrali karty, jedli zavináče, sardelové očka a tlačienku s cibuľou a chlebom. Premlelo sa tu veľa ľudí, domácich aj neznámych, príjemných a milých, ale aj tých iných...*“

Najviac práce bolo v lete... Plné pohostinstvo, plný dvor. Mnohokrát samotní „*štangasti*“ zbierali po stoloch prázdne poháre - nebolo v silách jednej osoby zvládnuť taký nápor práce.

„*Občas sa stávalo, že som v pohostinstve pôsobila aj ako mama a vychovávateľka. A to vtedy, keď bolo potrebné aj zakročiť, aj dohovoriť, aj usmerniť a veru ne jeden raz som aj za uši vyťahala nesprátnych mládenčov, ktorí nevedeli, kedy majú dosť, a kedy treba ísť domov...*“, s úsmevom hovorí naša pani Anka.

V krčme sa stretávali aj ľudia, ktorí pracovali na tunajšom družstve, aj tí, ktorí prichádzali z práce autobusmi od Trenčína i Nového Mesta. V čase žatvy sa čakávalo so záverečnou na kombajnístov, keď bolo treba počkať na nich s čapovaným...

No a milou spomienkou sú deti z Veľkých Stankoviec, Krivosúd Bodovky a zo Selca, ktoré chodili do pohostinstva za ušetréné haliere na „*nákup*“ v čase, keď čakali na svoj spoj na autobusových zastávkach: „*Poznala som tých šaravancov, ktorí chodili na červenú malinovku a horalku, alebo na jahodovú zmrzlinu, ktorú som v sezóne predávala. Zahreje ma pri srdci, keď sa mi po rokoch - už dospelí - prihovoria a pripomenú: „Tetka a pamätáte sa na mňa ešte?“ Ako aj nedávno... „Tetka, dobrý deň! Poznáte ma? Ja som ten, čo ku Vám chodil nakupovať „na borg“ obložené žemle, ktoré potom môj dedko platil!“ ...a dedko, Jožko Beták, rád zaplatil. „Ešte aj malinovku mu daj, Anička, veď je to môj jediný vnuk!“*“

Pani Anka záverom: „**Strávila som v miestnej „krčme“ kus svojho života. Bola to drina, ale neľutujem... stálo to za to!**“

Doslov dcéry Ľubice:

Keď som nastúpila do prvého zamestnania, kolegovia sa mi smiali, že som „*dieta ošľahané hospodským ventilátorom*“. A verte, že som vďaka osudu, že to tak je, že mi bolo dopriate vyrastať aj v tomto prostredí. Chodila som za mamou, ktorá robila dva dni po sebe dvanásťhodinové služby. Tam, v zadnej miestnosti, som si občas písala úlohy a veru sa aj so zákazníkmi učila fyziku. Tam som spoznala množstvo ľudí, pováh, osudov, našla si priateľov. Mnohí z tých, ktorí na mňa zapôsobili alebo formovali moje názory, už nie sú medzi nami, napriek tomu na nich rada spomínam... A ešte jednu drobnosť si pamätám... Pohostinstvo slúžilo ľuďom starším ako osemnásť rokov. Bola som svedkom toho, ako muži „*v rokoch*“ vykázali mladých chlapcov z krčmy s malinovkou na dvor. Dospelí a starší ľudia mali prirodzenú autoritu, úctu a rešpekt... Že časy sa menia? Áno, určite, ale nie som si istá, či v tomto prípade nie na škodu nás všetkých...

Ľubica Ďurišová

Lukostrelkyňa Adelka

Mladé talenty

„Keď som mala 7 rokov, chcela som byť ako hlavná hrdinka rozprávky Neskrtná, princezná Merida, neskôr sa mi veľmi páčila Katniss Everdeen z filmu Hunger games, a tak mi rodičia na moje siedme narodeniny kúpili luk,“ povedala Adela Bogárová, desaťročná žiačka Základnej školy v Trenčianskych Stankovciach. Chodí do piatej triedy a býva vo Veľkých Stankovciach.

Najprv doma strieľali iba za garážou do terča, čo vyrobil jej táto. V septembri 2014 sa dopyčula, že sa v škole otvára lukostrelecký krúžok, prihlásila sa a členkou klubu je dodnes. Zo začiatku chodila iba na tréningy, neskôr ju tréner prihlásil na prvú súťaž.

Trénuje pod vedením trénera pána **Petra Hirjaka** jedenkrát týždenne vo štvrtok. Od jari do jesene sú na školskom ihrisku, počas zimných mesiacov v telocvični. Stankovský lukostrelecký klub funguje v rámci **TJ Sokol Trenč. Stankovce**. V lukostrelbe sa súťaží väčšinou v 8 kategóriách podľa typu luku, ktorým sa strieľa. Adelka súťaží v kategórii tradičný dlhý luk (TRLB) vo vekovej kategórii do 12 rokov.

Zúčastňuje sa hlavne seriálových súťaží Slovenského pohára, West Cup-u a Zimnej ligy. Tieto sa skladajú z jednotlivých pretekov, ktoré sa konajú po celom Slovensku, ale aj v ČR, Poľsku a Rakúsku. Za umiestnenie sa získavajú body, ktoré sa po finálovom kole zrátavajú, a vyhlasujú sa

celkoví víťazi. Každý rok sa organizujú aj Majstrovstvá SR. Všetky tieto preteky sa konajú v rámci Slovenskej lukostreleckej asociácie 3D. Strieľa sa na trojrozmerné makety zvierat (preto sa tomuto športu aj hovorí 3D lukostrelba) rôznych veľkostí, od malej kačky až po medveďa, z rôznych vzdialeností na súťažných tratiach. Tie sú postavené v prírode, väčšinou v lese a na lúkach. Adelka začala strieľať na Zimnej lige, kde aj získala prvú medailu.

„Mojím najväčším úspechom je minuločné víťazstvo na Medzinárodných majstrovstvách SR vo Varíne,“ pokračuje vo svojej reči Adelka. Podarilo sa jej vyhrať aj Zimnú ligu a West cup, v roku 2015 vyhrala Slovenský pohár. Miestnemu klubu sa na súťažiach darí, v súťažiach medzi kadetmi a deťmi získali veľa medailí Samo Chrastina, Robo Polhorský, Martin a Oliver Žiškovci, z dievčat Lenka Liptáková. Na pretekoch sa stretáva veľa detí zo Slovenska i z Českej republiky. A dodáva:

„... a aj keď sme počas pretekov súperí, mám už medzi nimi kamarátky.“ V budúcnosti by sa chcela zúčastniť Majstrovstiev Európy, ale myslí si, že sa musí ešte dosť zlepšiť. Na lukostrelbu sa jej páči, že je to veľmi pekný šport v prírode, ktorý ale vyžaduje pevnú ruku a veľa sústredenia.

spracoval Tomáš Sliva

Vianočný futbal

Tradícia

Utužovať kamarátske vzťahy a aspoň raz za rok stmeliť všetkých kamarátov pri spoločnej športovej akcii sa už roky darí na futbalovom ihrisku v Rozvadzoch. Pravidelne na Štedrý deň a Silvester poprehávajú svoje telá a zaspomínajú chalani aj chlapi v „rokoch“.

Tak tomu bolo aj teraz, tradícia funguje už viac ako 10 rokov a bez ohľadu na počasie. Stretli sa pri predvianočnom futbalovom zápase na Štedrý deň - súčasní, bývalí a sem tam aj budúci futbalisti Trenčianskych Stankoviec. Tento rok nebolo tomu inak v zložení jednotlivých súpisiek. Po viac ako hodinovom zápase a skvelom finiši „rozdrtili“ hráči nad 35 rokov omladinu. Následne všetci v predsviatkovej atmosfére rozobrali futbalové akcie, nelen pri čaji, v kabíne Oddychového centra.

Tradícia zapustila v obci korene a po prvýkrát sa v tomto čase stretli za rovnakým účelom aj chalani a chlapi na ihrisku s umelou trávou v Sedličnej v Lipského parku.

Chalani, tak zase o rok...!

Matúš Beňovič

Predsa sme sa dočkali

Bleskovka

Dňa 23. decembra 2016 obec Trenčianske Stankovce dostala „vianočný darček“ od Ministerstva životného prostredia SR, ktoré rozhodlo o schválení dotácie na Projekt zníženia energetickej náročnosti budovy materskej školy (zateplenie a výmena kúrenia) maximálne vo výške 456 846,98 Eur. Predpoklad realizácie projektu je júl - august 2017.

V súčasnosti pracujem na projekte rozšírenia kapacity materskej školy o 22 detí. Termín na podanie žiadosti je 31. marec 2017. Držte mi palce.

JUDr. Martin Markech

Aurora na vlastné oči

Na potulkách svetom

Pred pár týždňami sme navštívili s kolegami z práce a niekoľkými kamarátmi Petrohrad v Rusku. Mesto, kde každá ulica či budova znamená kus nielen ruskej, ale najmä európskej histórie. Mesto, ktoré sa mi javí viac európske, ako ktorékoľvek iné mesto Európy.

Za tri dni sme prešli v meste i mimo neho všetko, čo sa dalo stihnúť. V štrnásťčlennej „bande“ chlapov bolo viac ako polovica Stankovčanov. Cestovali sme mimo cestovnej kancelárie, tak sme si vždy sami robili plán čo a kde vidieť, či ísť. Trošku nám prekazili plány zmŕznutá hladina rieky **Neva** a sneh po uliciach, no neodradilo nás to od prechádzok po meste.

Navštívili sme – Petrodvorec, Petropavlovskú pevnosť, Izákov sobor (katedrála), Chrám preliatia krvi, Kamencové námestie, Medeného jazdca (Peter I. Veľký), Chrám sv. Petra a Pavla (tam sú pochovaní všetci cárovia, vrátane Romanovcov). Videli sme budovu Admirality, Martove polia, Kirovov závod, kde počas vojny priamo z pásov fabriky strieľali na Nemcov tanky. Boli sme na skvelom hokejovom zápase domáceho SKA Petrohrad v KHL, videli sme posledné zostatky hradieb z električkových vozňov počas blokády Leningradu. Navštívili sme múzeum voskových figurín ruských cárov a osobností. Vedeli ste, že **Peter I. Veľký**, zakladateľ Petrohradu, mal prívlastok Veľký nie kvôli tomu, čo dokázal, ale že mal viac ako dva metre výšky...? Videli sme Ermitáž, pravý Zimný palác, pochodili Nevský prospekt, pochutili na výbornej ruskej kuchyni, zajazdili na koňoch, vypočuli na živo piesne ruských pravoslávnych popov, proste cítili na každom kroku dobrostrednosť ruských ľudí, ktorí nás brali ako bratov.

Neviem ako na ostatných, no na mňa zapôsobila najviac legendárna loď **AURORA**. Bol som v Petrohrade už viackrát, no teraz som ju

videl po prvýkrát na živo. Opravovali ju niekoľko rokov vo Fínsku a keďže v roku 2017 bude výročie ruskej revolúcie (100 rokov), pritiahli ju späť do Petrohradu na jeden z bočných kanálov Navy. Viem, že povest' tejto lode ničí ideologická minulosť, no byť tu a nepozrieť si ju by bola veľká chyba.

Vždy som si myslel, že sa jedná o nejakú malú riečnu loď, skôr malý vojenský škuner... No keď sme s kamarátmi prišli k nej, ohúrila nás svojou veľkosťou, majestátnosťou. Ostali sme v nemom úžase pozerat' na loď obrovských rozmerov, dlhšiu ako futbalové ihrisko. Vyzerala tak novo, že sme mali pocit, akoby zajtra mala vyplávať a vystreliť z kanónov...

Keď sme videli komparzistov motať sa okolo lode v starých dobových ruských uniformách a čapiciach, pomaly sme si začali uvedomovať jej historickú úlohu, aj keď neskôr bojovala ešte aj počas druhej svetovej vojny. No výstrel pri začiatku ruskej bolševickej revolúcie ju nezmazateľne zapísal do dejín sveta. Pokochali sme sa pohľadom na pamätné delo, obchytali každý kus vynovenej techniky, paluby či kajút, v ktorých bola umiestnená trvalá výstava o dejinách vojenských lodí **Ruska**, dejín bolševickej revolúcie i samotnej lode Aurora so všetkými pravými artefaktmi tej doby.

Všetko na nej bolo ako nové. Delá, člny, zásobníky s muníciou, veliteľský mostík, paluba. Mali sme v sebe zrazu taký pátos minulosti. Akoby sme si vraveli, že ten svet to takto asi vtedy chcel a tento nemý svedok, Aurora, si

možno fakt nezaslúži ten posmech vďaka tomu, na čo bol zneužitý. No je to aj naša história, nech už sa na to pozeráme akokoľvek.

Odporúčam každému prísť a vidieť. **Petrohrad** je krásne mesto, videl som ho v lete aj v zime. Všetky ceny pri vstupoch do múzeí, chrámov (cca okolo 5 eur a menej) či strava, sú neporovnateľne lacnejšie ako inde v Európe. A dostupnosť pamiatok? Ak sa ubytujete v niektorom z hotelov pri Neve na Galernej, Admirateľskej či Naberežnej ulici je všetko na pár minút pešky, prípadne sa dá použiť metro, ktoré chodí každú minútu a je v neuveriteľnej hĺbke, niekedy aj viac ako 100 metrov (jeden vstup do metra stojí naše cca 4 centy...).

Dušan Pevný

Redakcia HLAS

Texty sú zverejnené v pôvodnej verzii autorov bez úprav.
Podnety občanov možno zasielať na e-mailovú adresu: hlas.stankovce@gmail.com.
Noviny pripravili: Ing. Martin Jurčo, Gabriel Kádák, Bc. Monika Pevná, Ing. Jozef Kádák, Bc. Radovan Siva, Dušan Pevný, Ing. Štefan Šmatlák, Tomáš Sliva, Slavo Tomík, Ing. Vendelín Sedláček, Dominika Mojžišová, Mgr. Vlasta Pevná - korektúry.
Grafická úprava: Jano Kukučka, Tlač: Tising, spol. s r. o., Odborárska 3, 915 01 Nové Mesto nad Váhom. Náklad: 1000 ks. Periodicita vydania: 6x ročne
Zapísané v Zozname periodickej tlače Ministerstva kultúry SR pod číslom: MK – EV 5100/15.
Vydavateľ: Dušan Pevný, Rozvadze 501, 913 11 Trenčianske Stankovce

